

DOOR DE BOMEN HET BOS WEER ZIEN

Het was de eerste ochtend van de zomer. De mist hing laag boven het beekdal.

Op het pad liep Mara. Haar vingers trokken een denkbeeldige lijn in de lucht.

“Als we hier bos laten terugkomen,” zei ze, “wordt de grond weer rijker.”

Haar opa knikte. Hij had hier altijd geboerd.

“En misschien,” zei hij, “zullen de mensen het dan ook weer zien. Door de bomen, het bos.”

Achter hen glinsterde het scherm van O.P.I., de open planning tool die alles veranderd had.

“Dit voorstel onderzoekt hoe we ruimtelijke ordening, gezondheid en samenwerking opnieuw kunnen verbinden in de Foodvalley.”

PROBLEEMSTELLING

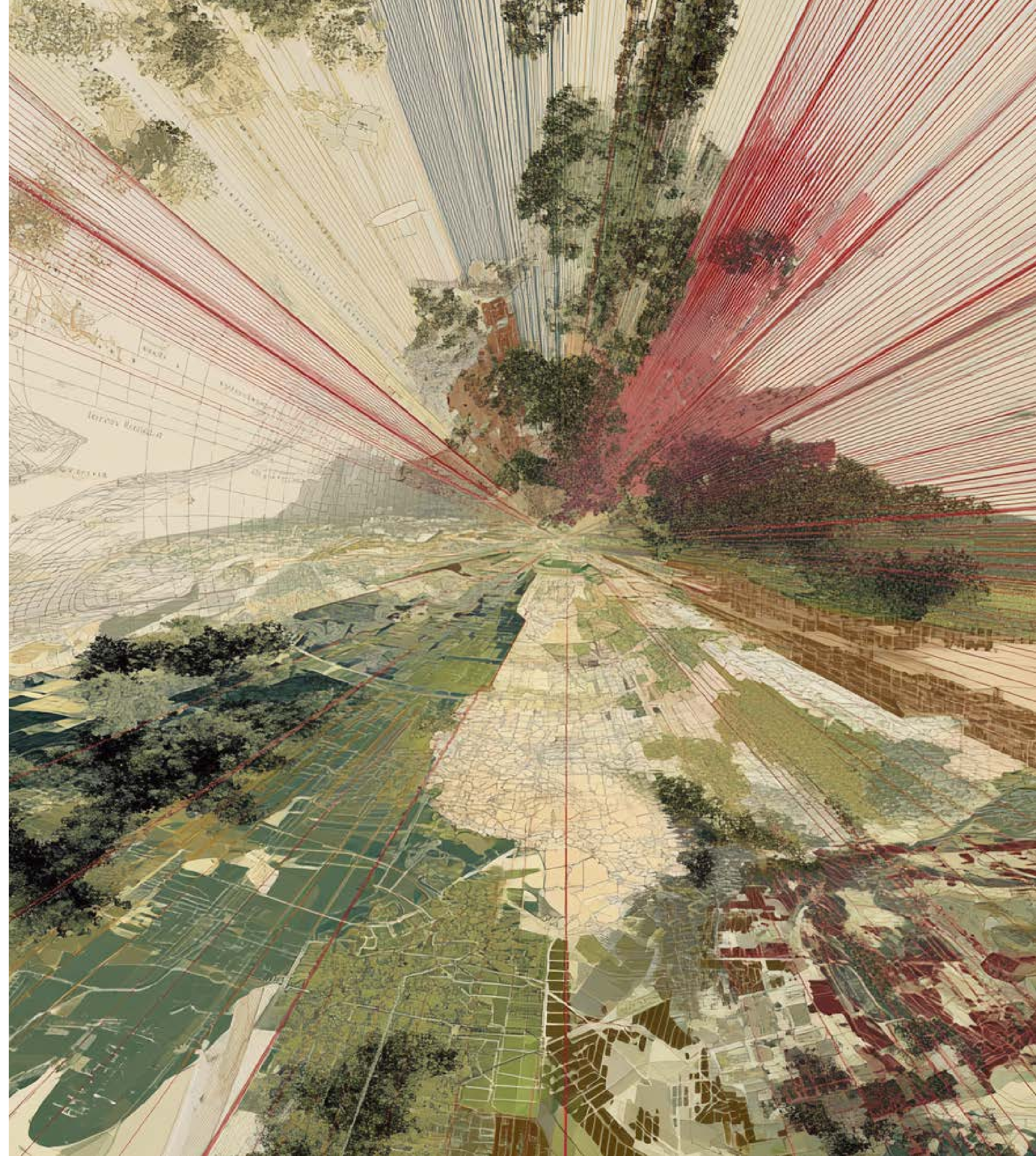
WE ZIEN DOOR DE BOMEN HET BOS NIET MEER

In de uitvraag van de EO Wijers zien we twee probleemtypen:

1. door een overvloed aan complexiteit, sectoren, actoren en regels is onze R.O. vastgelopen.
2. gezondheid is een preventie-opgave op systeemniveau omdat we verwachten dat het huidige zorgniveau niet volhoudbaar is.

De opgave voor de Foodvalley is om landbouw, natuur en een forse behoefte aan woningen in samenhang te organiseren binnen de draagkracht van het landschap, waarbij ademruimte blijft voor mens, natuur en economie.

[De beelden in deze inzending zijn conceptuele placeholders. In ronde 2 worden deze vervangen door gebiedsspecifieke, data-gedreven visualisaties van vergelijkbare kwaliteit.]

OPEN PLANNING INTERFACE

HOE ZIEN WE DOOR DE BOMEN HET BOS WEER IN DE FOODVALLEY?

OPI is een digitaal plansysteem dat kennis, beleid en gemeenschap in één raamwerk samenbrengt en daaruit scenario's kan genereren.
Niet als black box — maar als ontwerptool waar de mens het stuur houdt.

DOOR DE BOMEN HET BOS

Conceptuele weergave van de Interface, die we in fase 2 zullen maken

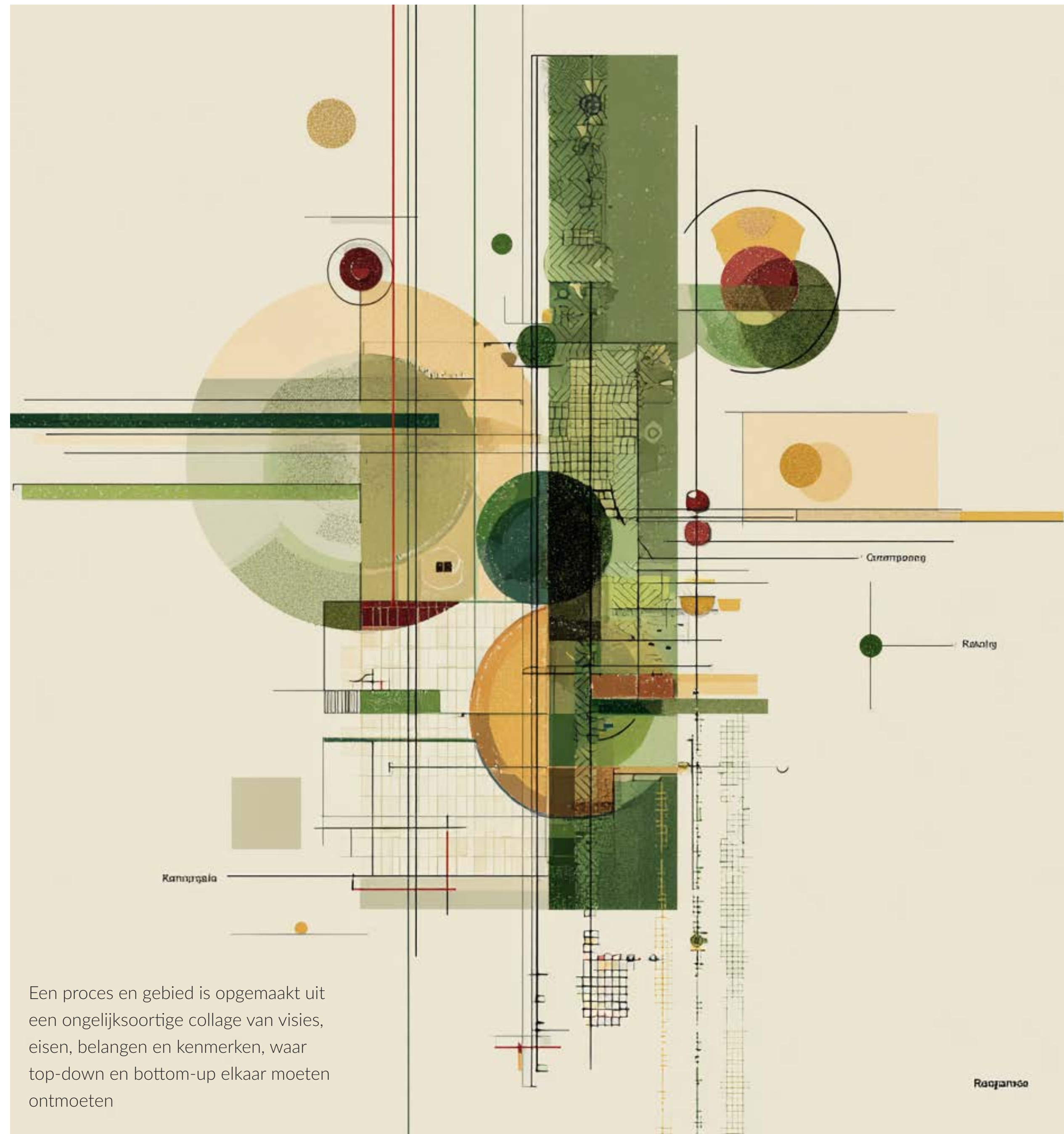
HOE WERKT OPI?

DE BRUG TUSSEN TOP DOWN EN BOTTOM UP

In de Ruimtelijke Ordening is er altijd een kloof tussen top-down en bottom-up. Veel van de kloof wordt veroorzaakt doordat niemand alle belangen, wensen, regels, en kennisvelden overziet.

We nemen in OPI alle top down beleidsregels op, we nemen alle gebiedskenmerken op voor heel de Foodvalley, en als gebruiker kun je je eigen wensen en ideeën inbrengen in je sessie. Daarmee overbruggt OPI de traditionele kloof tussen top-down en bottom-up: alles bevindt zich in dezelfde Open Planning Interface.

Een proces en gebied is opgemaakt uit een ongelijksoortige collage van visies, eisen, belangen en kenmerken, waar top-down en bottom-up elkaar moeten ontmoeten

HOE WERKT OPI?

PATRONEN HERKENNEN - SCENARIO'S GENEREREN - SAMENHANG DOORREKENEN - TREE OF REASONING

Tot een paar maanden terug was OPI nog niet mogelijk. We nemen tekst, afbeeldingen en geometrie op in een database van eindeloos veel dimensies.

OPI clustert data tot patronen in een 21e eeuwse toepassing van Christopher Alexander's Pattern Language.

OPI leert trans- en interdisciplinair. Hieruit ontstaat niet alleen een diepe én brede kennis, maar ook de mogelijkheid om oplossing uit één domein te vertalen naar een ander domein. Of ideeën uit één schaalniveau naar een ander. Zo ontstaan creatieve ideeën uit OPI.

Elke data die OPI opslaat, elke redenering die het doet, zelfs elk scenario dat het maakt, wordt via lineage bijgehouden in een zelf ontwikkelde Tree of Reasoning. Elke aanname en output is daarmee herleidbaar tot bron of tot redenering.

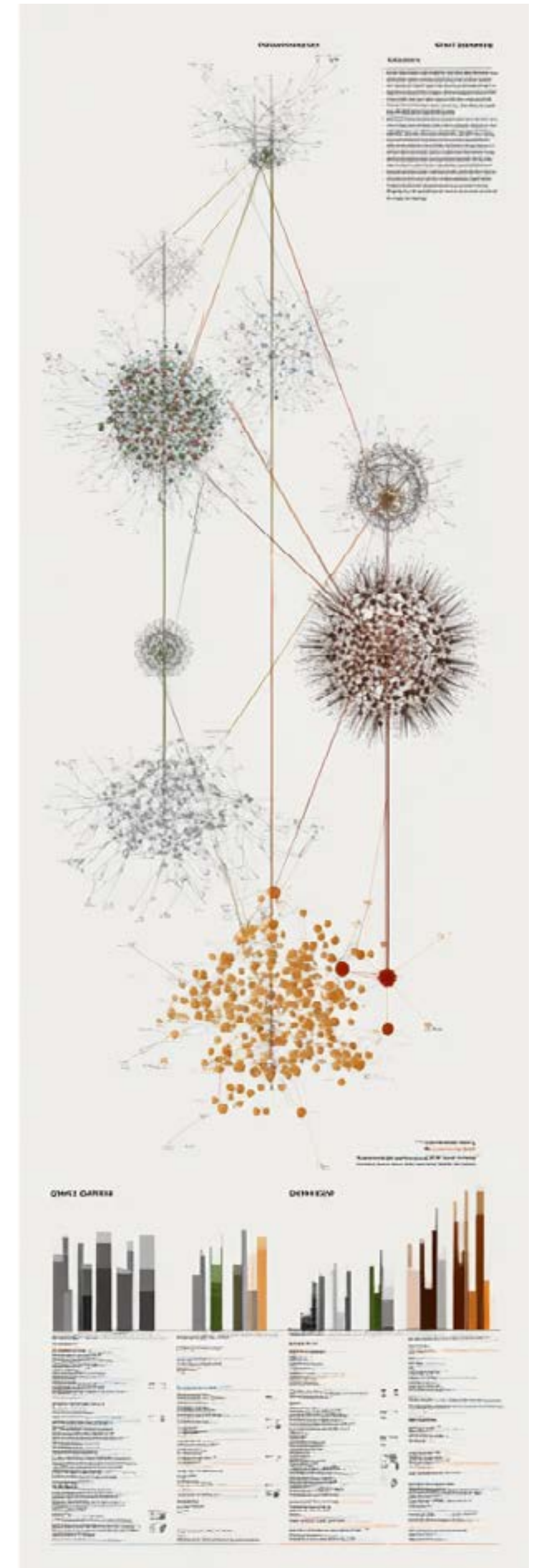
UMAP

Kennis, geometrie, afbeeldingen, actoren, staat in één multidimensionale database.

PATTERN LANGUAGE

Elk object in het wereldmodel is deel van patronen.

TREE OF REASONING

Elke bron, aanname, redenering, keuze, is terug te halen.

OPI COLLAB

SAMENWERKEN OP WAARDEN

In OPI Collab kun je ervoor kiezen om je idee (semi) publiek te maken.

Je publiceert je locatie, wensen en waarden, en OPI Collab is een matchmaker: het stelt aan jou partijen voor die overlap en complementariteit vertonen. Alleen wanneer je instemt, wordt je in contact gebracht. Dan kun je samen verder.

OPI Collab is uitgerust met een Game-Theory collab & conflict engine. Hierin worden win-win corridors gevonden.

VOORBEELDPROCES

OPI

Een actor, bijvoorbeeld een gemeente, wil aan de slag met gezondheid als thema. OPI koppelt in een gesprek de wensen aan de fysieke ruimte. Zo komen er thema's naar boven.

OPI COLLAB

De gemeente zoekt samenwerkingspartners en vindt de provincie.

SAMENWERKING

Een projectontwikkelaar wordt gevonden die een pilot kan draaien en een PPS gaat van start.

OPI USE CASE 1

DE BOER DIE ANDERS WIL BOEREN

Use case 1: een individuele grondeigenaar in de Gelderse Vallei wil blijven boeren, maar staat open voor extensivering. Wanneer hij OPI opent en zijn perceel selecteert, activeert het systeem gebiedsdata en herkent patronen rond landbouwtransities en natuur-gebaseerde verdienmodellen. Vervolgens legt hij zijn intenties vast: extensivering tot maximaal veertig procent, vijftien hectare beschikbaar voor compensatie of herontwikkeling, en voorkeur voor partners met waarden als rust, ambacht, familie (hij heeft zelf een kleindochter, Mara), zekerheid en trots. OPI maakt hiervan een Owner Intent Profile.

Daarna activeert hij OPI Collab. Hij start een besloten verkenning; onder water bouwt OPI Collab een matchingprofiel en genereert een Private Call for Collaboration die niet publiek is. Andere partijen zoeken niet naar “die boer”, maar naar thema’s: een natuurorganisatie zoekt ruimte voor verbindingen, een energiecoöperatie voor agrivoltaics, een gemeente voor vrijwillige extensivering, een familiebedrijf voor agroforestry. OPI Collab signaleert overlap en legt die eerst anoniem voor. Pas na akkoord deelt het systeem een abstractie van het plan, zonder persoonsgegevens of exacte perceelgegevens.

Na een match start een gezamenlijke sessie waarin scenario’s worden gegenereerd, belangen worden geanalyseerd en ruimtelijke en juridische consequenties worden getoetst.

Zo ontstaat vrijwillige gebiedsontwikkeling waarin de boer regie houdt en natuur, energie en landbouw elkaar versterken. Deze werkvorm is vernieuwend omdat zij patroonherkenning, semantische gebiedsdata, privacy-veilige matching, speltheorie, juridische toetsing en ruimtelijke analyse samenbrengt in één geïntegreerde flow.

OPI USE CASE 2

OVERHEDEN WILLEN EEN GEZOND LANDSCHAP

Use case 2: overheden die stikstofreductie, woningbouw en gezondheid in de Foodvalley willen. We zoeken een ruimtelijke visie en een samenwerkingsvorm.

De gezondheidsvisie voor Foodvalley wordt niet gebaseerd op gedrag, maar op structurele blootstelling. Door biobased bouwen, extensieve landbouw, reductie van autoverkeer en integrale optimalisatie van lucht, geluid en materiaalstromen reduceren we erkende gezondheidsrisico's tegelijk.

Binnen deze use case verkennen we drie samenhangende aandachtsgebieden:

1. Bio-Belt — extensivering rond Natura2000 in combinatie met biobased wonen
2. Voedselomgeving — zichtbare, gezonde voedselketens van bodem tot bord
3. Veerkracht — minder zorgafhankelijkheid door preventie en ruimtelijke kwaliteit

stikstof x huisvesting x gezondheid x voeding x waterkwaliteit

We gebruiken de metafoor van een tempel: het fundament is de kennisdatabase van OPI, de pijlers zijn de vele thema's en actoren. Het front is waar het geheel wordt georganiseerd.

VERKWIKKEND VERGEZICHT

DE OMGEVINGSWET WORDT HANTEERBAAR DOOR OPI

Deze twee use cases maken zichtbaar waar het huidige planningsinstrumentarium vastloopt – en waar versnelling mogelijk wordt.

Waar ruimtelijke visies vaak stranden in procedurele complexiteit, ordent en visualiseert OPI: de Omgevingswet, participatie, vergunningstoetsing, milieueffecten, planregels en ontwerpaanpassingen worden samengebracht in één navolgbaar overzicht. Zo ontstaat een planningstraject dat bestuurlijk betrouwbaar is en ruimte laat voor kwaliteit.

Dit verkwikkende vergezicht is geen vast toekomstbeeld, maar een nieuwe manier van kijken en handelen. OPI maakt het mogelijk om vastgelopen opgaven opnieuw te verkennen, keuzes expliciet te maken en gezamenlijk richting te geven aan ruimtelijke kwaliteit.

[De beelden in deze inzending zijn conceptuele placeholders. In ronde 2 worden deze vervangen door gebiedsspecifieke, data-gedreven visualisaties van vergelijkbare kwaliteit.]

PLAN VAN AANPAK RONDE 2

HET ONTWIKKELEN VAN EEN LANDSCHAPS-BESTURINGSSYSTEEM

Het systeem wordt tijdens fase 2 gebouwd en getest aan de hand van twee concrete use-cases: een grondeigenaar en een publieke gebiedsopgave.

Februari 2026 – Opzetten

OPI wordt ingericht voor de Regio Foodvalley. GIS-lagen, beleidskaders en randvoorwaarden worden geladen en ontsloten via een chatgestuurde interface.

Maart 2026 – Testen

Adviseurs en actoren testen OPI. De Tree of Reasoning wordt zichtbaar, zodat bronnen en redeneringen controleerbaar zijn.

April – mei 2026 – Regionale werkateliers

In twee werkateliers worden de gegenereerde scenario's voor onze twee use cases gezamenlijk besproken, aangescherpt en gecombineerd.

Juni 2026 – Synthese & inzending

OPI wordt doorontwikkeld tot een scenario-genererend systeem. Scenario's kunnen worden vergeleken en gesorteerd langs expliciete assen (bijv. gezondheid, natuur, haalbaarheid). De jury krijgt inzicht in én kan na inzending werken met het systeem.